

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

- Організація екологічних фестивалів, виставок, конференцій за участю школярів та експертів.
- Впровадження волонтерських програм екологічного спрямування [6, с. 112].

Висновки. Екологічне виховання у позашкільних закладах є важливим інструментом формування екологічної культури дітей. Використання інтерактивних методів, впровадження проєктної діяльності та співпраця з громадою створюють сприятливі умови для розвитку екологічної компетентності молодших школярів. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку інтегрованих освітніх програм, що поєднують екологічне навчання з іншими дисциплінами.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С.У. Екологічне виховання молодших школярів. Київ: Освіта, 2023. – 245 с.
2. Ковальчук Т.В. Екологічні цінності у навчанні молодших школярів. Львів: Світ, 2021. – 198 с.
3. Іваненко П.О. Екологічна культура у школі. Київ: Видавничий дім "Школа", 2022. – 312 с.
4. OECD. Environmental Education: International Experiences and Strategies. Paris: OECD Publishing, 2021. – 274 с.
5. Проект "Екологія і ми". Методичні рекомендації для позашкільної освіти. Вінниця: Нова книга, 2023. – 128 с.
6. Петренко І.М. Інноваційні підходи до екологічного виховання. Одеса: Фенікс, 2020. – 156 с.

КАМЕНЧУК Тетяна Олегівна

**РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ**

Уроки безпеки життєдіяльності (БЖД) є невід'ємною частиною шкільної навчальної програми. Однак вивчення цієї теми може стати монотонним та нудним для дітей. Як уникнути монотонії занять та розвивати творче мислення учнів на уроках БЖД?

Творчість -це здатність думати не стандартно, знаходити несподівані рішення проблем і творчо підходити до вирішення проблем. Розвиток творчого мислення учнів у класах важливий для їх подальшого розвитку та успішної адаптації в сучасному світі.

Ми розглянемо кілька методів та підходів, які допоможуть вчителям диверсифікувати уроки БЖД та стимулювати творче мислення учнів, захопити їх процес навчання та мотивувати їх до наступних творчих підходів.

Розвиток творчого мислення:

Ігри та завдання:

Для розвитку творчого мислення учнів на уроках БЖД ви можете використовувати різні ігри та завдання. Наприклад, ви можете запросити дітей придумати власну версію пристрою, щоб захистити від вогню або придумати не стандартний спосіб використання предметів, які вони мають під рукою. Такі завдання допоможуть розвинути уяву та творчість.

Вивчення випадків:

Вивчення випадків - це прекрасний спосіб не лише для розвитку творчого мислення, але й показати учням, наскільки важливо мати можливість приймати правильні рішення в надзвичайних ситуаціях. Наприклад, ви можете вивчати пожежні випадки, коли героїчні дії пожежників дозволяли врятувати людей. Діти самі можуть запропонувати свої варіанти дій у таких ситуаціях.

Створення проектів:

Проектна діяльність - це прекрасна можливість для учнів виявити свою творчість та оригінальність. Наприклад, ви можете запропонувати створити проект для організації шкільного суду чи проекту для збереження навколишнього середовища. Діти можуть висловити свої ідеї та взаємодіяти між собою, що сприяє розвитку колективного мислення.

Використання нестандартних матеріалів та інструментів допоможе дітям зануритися в творчий процес та сприятиме розвитку творчого мислення; Важливо заохочувати та затвердити оригінальні та не стандартні ідеї, щоб діти відчували своє значення та навчилися думати не стандартно;

Ви не повинні обмежувати дітей кадрами та правилами, важливо дати їм свободу вибору та здатність самостійно шукати рішення проблем.

Методи розвитку творчості:

Мозковий штурм

Мозковий штурм - це техніка, коли діти висловлюють максимальну кількість ідей на дану тему без критики та оцінок. Це допомагає розвивати творче мислення та вдосконалити здатність генерувати нові ідеї.

Малювати ідею

Призначення учням залучити свою ідею - це чудовий спосіб розвитку уяви та творчості. Вони можуть використовувати різні методи та матеріали для висловлення своїх думок та ідей.

Перехресний перегляд

Ця методика вимагає від учнів задавати один одному запитання на дану тему та відповідати на них. Це допомагає розвинути здатність бачити проблеми з різних точок зору та розвивати нові ідеї та рішення.

Техніка мозкового штурму допоможе дітям генерувати багато ідей; малювання ідеї розвиває уяву дітей; перехресне перегляд допомагає учням бачити проблеми під різними кутами та вирішити їх творчо.

Розвиток творчого мислення в рамках уроків БЖД:

1. Конструктивні завдання

Одним з головних методів розвитку творчості є конструктивні завдання. У рамках уроків БЖД ви можете запросити здобувачів оскаржити цю тему з певною функціональною метою та використанням незвичайних матеріалів. Такі завдання стануть стимулом до розгалуження процесу мислення та пошуку не стандартних рішень.

2. Ігри та творчі проекти

Різні ігри на уроках БЖД допомагають у розвитку творчості. Наприклад, симулятори майбутніх катастроф, майстер - класи щодо створення схем виживання, розвитку проектів Дома мрій та багатьох інших. Реалізуючи ці ігри та проекти, діти починають творчо думати, а не просто функціонально, що розширює горизонти та інтелектуальні можливості.

3. Організація дискусій

Організація дискусій на уроці БЖД - це обов'язковий момент. Діти обговорюють відповідні теми, стверджують, захищають свої позиції. Такі дискусії дозволяють розвивати творче мислення, тому що ми повинні постійно знаходити аргументи та відповіді на запитання. Завдяки цьому, студенти навчаються аналізувати інформацію, знаходити нестандартні рішення та приймати свої рішення.

4. Використання технологій

Для розвитку творчого мислення учнів на уроці БЖД можна використовувати різні технології. Наприклад, щомісячні блоги учнів, створення ілюстрацій, праця з віртуальними машинами або програмами для обробки фотографій та відео. Такі заняття сприятимуть розвитку творчого мислення, підвищують рівень інформаційної грамотності дітей.

5. Оцінка та підтримка талантів

На заняттях ви також можете проводити змагання в найкращих творчих творах. Визнання сили та краси талантів - це один із способів мотивації учнів до подальшого розвитку їх. Також варто підтримувати та створювати умови для прояву талантів поза уроками, наприклад, організація клубів та кола, де діти зможуть розвивати своє творче мислення та навички.

Використання технологій для активації творчих процесів:

1. Використання інтерактивних завдань

Щоб активувати творче мислення учнів на уроках, ви можете використовувати інтерактивні завдання. Це можуть бути онлайн - тести, вікторини, ігри, симулятори. Такі завдання дозволяють учням розвивати свою логіку, вивчати новий матеріал грайливо та вирішувати не стандартні проблеми.

2. Використання інформаційних технологій

Сучасним дітям більш знайомо отримувати інформацію в електронній формі. Для активації творчих процесів ви можете використовувати інформаційні технології, такі як презентації, відеоуроки, дидактичні програми. Це дозволяє учням краще поглинати матеріал і швидше розвиватися.

3. Використання творчих проектів

Щоб проявити свою творчість, діти можуть здійснювати проекти. Це можуть бути проекти на теми, пов'язані з БЖД, наприклад, створення відео про те, як користуватися вогнегасником або організацією просування, щоб викликати у населення дотримуватися правил дороги. Такі проекти дозволяють учням проявляти свою творчість, вирішувати не стандартні проблеми та формувати навички роботи в команді.

Висновок: Використання сучасних технологій може допомогти викладачам БЖД активувати творчі процеси у дітей. Інтерактивні завдання, інформаційні технології та творчі проекти можуть бути чудовим інструментом для розробки логічного, аналітичного мислення учнів та формування навичок роботи в команді.

Список використаних джерел:

1. <https://nus.org.ua/2023/09/22/rozvytok-kreatyvnoho-myslennya-v-shkolah-sposoby-vprovadzhennya-ta-osnovni-problemy-doslidzhennya-pisa/>
2. <https://naurok.com.ua/post/9-strategiy-dlya-rozvitku-kreatyvnoho-mislennya-uchniv>

КАРПОВА Ірина Гораціївна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТВОРЧОСТІ У КРЕАТИВНОМУ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасних умовах суспільного розвитку значної уваги набуває одна із важливих проблем соціального виховання, а саме, проблема підготовки до життя креативної особистості, бо саме така особистість здатна творчо, нестандартно виконувати різноманітні завдання, генерувати цікаві, корисні ідеї для суспільства, оперативно реагувати на виклики сьогодення, визначати власну, максимально продуктивну стратегію життя.

В зв'язку з цим соціальне виховання покликане бути тим інструментом соціалізації, що через діяльність різноманітних соціальних інститутів (сім'я, дошкільні, шкільні навчальні та позанавчальні заклади, заклади вищої освіти, культури, спорту та ін.) та організацію участі особистості в різноманітних формах суспільної діяльності (гуртки, клуби, тренінги, проекти, благодійні акції, воркшопи, вебінари та ін.) “вводить” людину у суспільство, дозволяє набутти суспільних навичок, ознайомитись із культурними надбаннями, засвоїти норми і цінності цього суспільства, розвинути творчий потенціал, а інколи й допомогти в процесі ресоціалізації людей, особливо тих, які за різних обставин опинились у категорії вразливих верств населення. З огляду на тему нашого дослідження

ДОННИКОВА Ірина Анатоліївна Креативність в контексті людинотворчої місії освіти	119
ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна Розвиток креативності у технологічних інноваціях сфери фізичної культури та спорту	122
ДУ Цзіні Практика та дослідження розвитку творчості в образотворчому мистецтві	125
ДУБОВИЙ Захар Сулейманович Розвиток креативності через сучасні вокальні техніки: експериментальний підхід	130
ДУЩЕНКО Ольга Сергіївна Розвиток креативності як необхідна умова підготовки майбутніх учителів	134
ДЬОМІНА Тетяна Олександрівна Формування наукової творчості у здобувачів вищої освіти з біомедичної інженерії	139
ДЯЧОК Дмитро Олександрович Креативність при викладанні сучасних інформаційних технологій	143
ZAKALYK Halyna Creative Methods And Creative Approaches In The Practical Activities Of Medical Students	146
ЗДІР Дарина Русланівна STEM-проекти як засіб розвитку креативності у молодших школярів	151
ЗЕНЧЕНКО Тетяна Федорівна Комунікативна компетентність — основа конструктивної комунікації: інноваційний вимір	154
ЗОЗУЛЯК-СЛУЧИК Роксоляна Василівна Розвиток креативності майбутніх фахівців соціальної сфери в освітньому процесі ЗВО	156
ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна Роль STEM-освіти у розвитку креативності й інноваційного мислення здобувачів освіти	160
ІВАНОВА Олена Сергіївна Психологічні механізми розвитку креативності як ресурсу інноваційної діяльності	163
ІВЛІЄВА Ольга Михайлівна Реалізація креативного підходу при підготовці вчителів математики	168
ІГНАТЕНКО Сузанна Олександрівна Креативність вчителя фізичної культури у проведенні рухливих ігор	172
ІЛАСОВ Олександр Олександрович Використання ігрових методик для розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти	175
ІНОЗЕМЦЕВ Сергій Анатолійович Інтеграція екологічного виховання у позашкільну освіту: ефективні методи та підходи	179
КАМЕНЧУК Тетяна Олегівна Розвиток креативного мислення на уроках безпеки життєдіяльності	181
КАРПОВА Ірина Гораційвна Теоретичні основи творчості у креативному розвитку особистості засобами соціально-виховній діяльності	184
КАСЯРУМ Сергей Олегович Розвиток креативності здобувачів вищої освіти у процесі навчання фізико-математичних дисциплін	189